

ZORGZAAM EN ZORGVULDIG OMGAAN MET ETHISCHE KWESTIES IN BEGELEID WERKEN

De domeinen der moeite

OPWARMEN

- Het is denigrerend dat personen met een beperking geen volwaardig loon verdienen
- Het is goed dat bedrijven een logo kunnen gebruiken waarop staat dat ze open staan voor begeleid werkers
- We moeten kandidaten door en door kennen en screenen om hen een geschikte arbeidsplek te kunnen aanbieden

WANNEER ZIJN WE ALS JOBCOACHES WERKERS GOED IN ONZE JOB?

Stel je voor dat...

- Je Ruben begeleidt als jobcoach. In een gesprek laat hij jou zijn nieuwe t-shirt van Schild en vrienden zien dat hij online gekocht heeft. Hij is zo fier op dit t-shirt en wil het aandoen tijdens zijn begeleid werk in het gemeentehuis.

-
- Een werkgever maakt melding van diefstal. Sinds een aantal weken verdwijnen er koekjes en snacks van andere werknemers. Dit gebeurt telkens op de dag dat jouw cliënt Ruben er aan de slag is. De werkgever verdenkt dan ook jouw cliënt en vraagt jou, als jobcoach, om hier mee aan de slag te gaan. Hoe pak je dit aan? Ruben vertelt je in een gesprek zonder dat je erom vroeg dat hij soms koekjes en chocoladerepen meeneemt naar huis. Is het goed deze info te delen met de werkgever?

-
- Je begeleidt een werknemer met een beperking in een bedrijf. Hij heeft het er naar zijn zin en iedereen is tevreden. Op een dag vertelt je cliënt je dat er om de twee maanden een feestje is met de werknemers van het bedrijf en dat je cliënt daarop nooit wordt uitgenodigd. Hij vindt dat erg. Doe je hier iets mee?

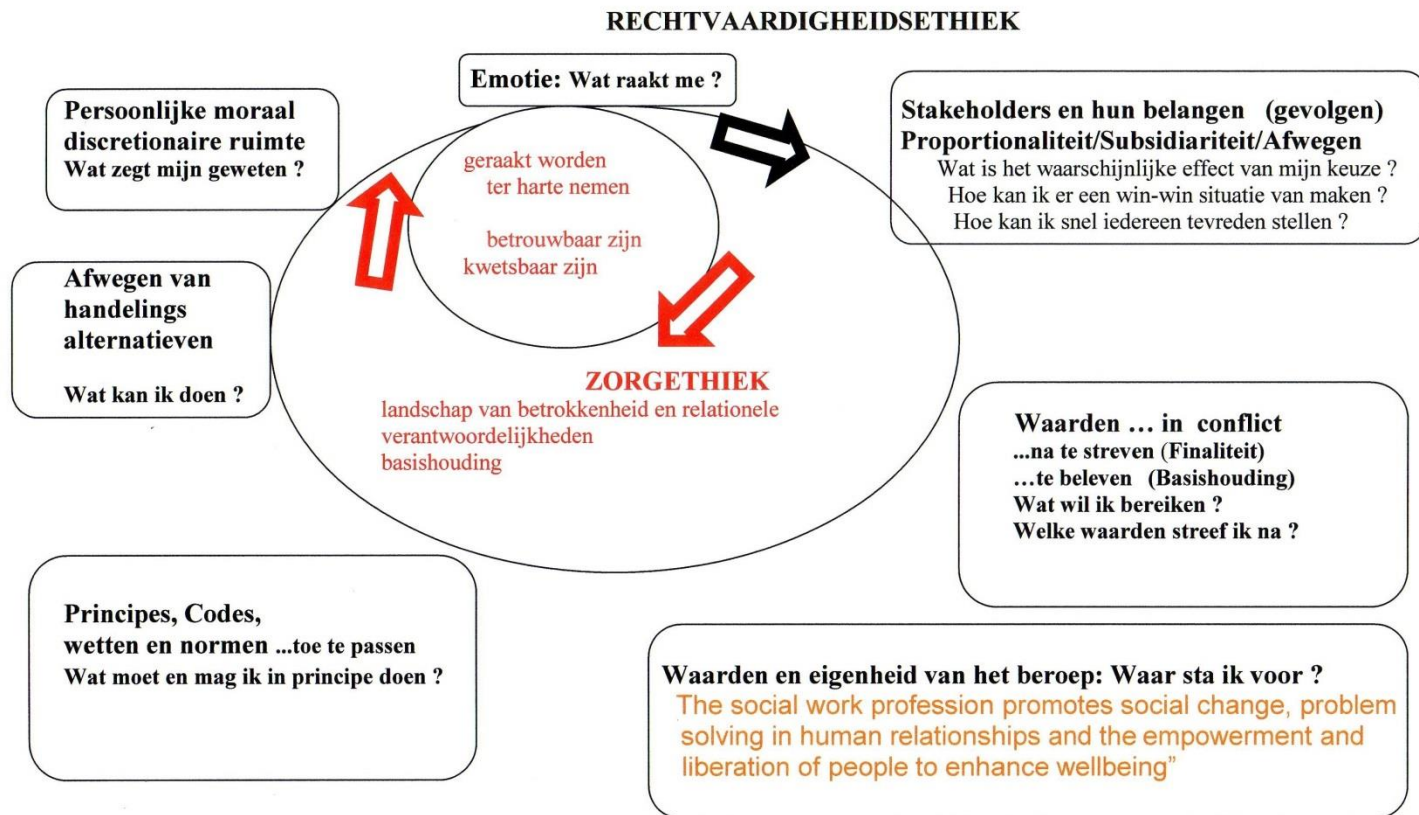
-
- Je begeleidt Erik als jobcoach. In de week verblijft hij residentieel in een voorziening waar jij als jobcoach bent aangesteld. Je hebt een sterke band met Erik en zijn passie is knutselen aan moto's en auto's. Je hebt een garagist in de buurt gevonden waar Erik enkele halve dagen kan werken. Hij is enthousiast. Erik vertelt je na een tijdje dat hij met vrienden in het weekend soms jointjes rookt.

WOORD VOORAF

- Help, ik twijfel : het is goed dat je twijfelt
 - Basishouding van niet-weten (scrupule)
 - Het maakt je mens en kwetsbaar
 - ethisch zintuig is ontwikkeld
- Gevaar van de deontologische oplossing:
 - Het goede = het juiste
 - Ethiek = deontologie
- De jobcoach handelt prudent, terughoudend en voorzichtig
- Ethiek is breder dan deontologie: de ethische cirkels in sociaal werk: Rechtvaardigheid versus Zorg

WIEBELEN EN GROEIEN

Ethische cirkels in Sociaal Werk

DE RECHTVAARDIGHEIDSETHIEK

1. Deontologische insteek

Principes, normen, codes en de UVRM sturen mijn keuzes

Bron van ware goedheid

Pas ik toe in mijn agogische keuzes en verplicht mij tot een welbepaalde handeling

ART 458 SW

In principe geef je geen info die schade kan berokkenen aan je cliënt.

De info die je doorgeeft over de cliënt aan werkgever:

- Need to know, not nice to know (functioneel)
- Informed consent

Wanneer mag je spreken (tov parket):

Als psychische of lichamelijke integriteit van cliënt geschonden wordt (458 bis)

2. De consequentialistische insteek : belangen staan op het spel: kosten-baten analyse inspireert me om voor zoveel mogelijk mensen zoveel mogelijk geluk te realiseren

Logica of formularium van de consequentialistische insteek

Formuleren van de hypothese: stel dat ik als sociaal werker.....

Stakeholders (belanghebbenden): *baten* *schade*

Micro

++

-

Meso

-

+

Macro

+

-

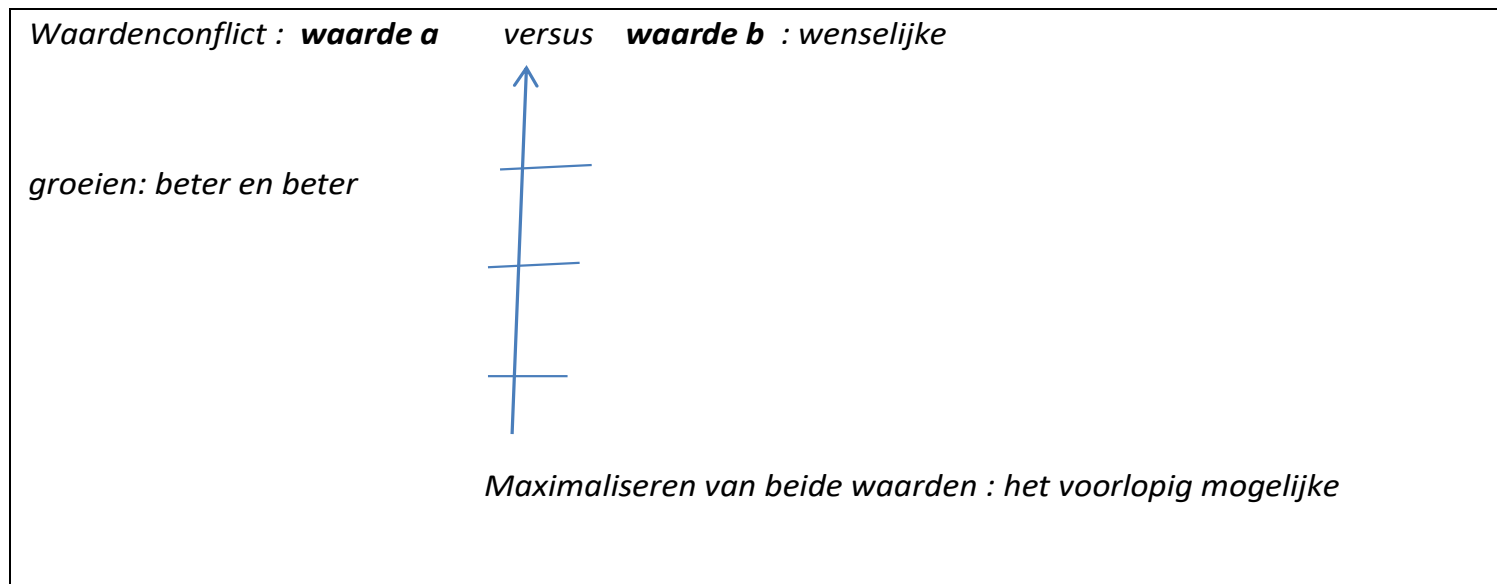
Risicotaxatie/utility calculus: +1

Harm reduction

subsidiariteit

3. De teleologische insteek : waardenconflicten inspireren mij het best mogelijke te doen om conflicterende waarden te maximaliseren

Logica of formularium van de teleologische insteek

ZORGETHIEK

HET VERHAAL VAN DE MOLLETJES

Rechtvaardigheid
Masculien discours

Zorg
Feminien discours

Onpartijdige afstandelijkheid
Rechtvaardigheid

Betrokkenheid
Zorg en
verantwoordelijkheid
relationele
verbondenheid/loyaliteit
Integratief

Abstracte individuen

Disruptief

ZORGETHISCHE BENADERING

Inleving en betrokkenheid

Geraakt zijn door de behoefte

Relationele ethiek

Zorg dragen voor (Levinas)

kwetsbaarheid

- to care about: zorg hebben voor, oog hebben voor situaties waar zorg nodig is. Je bent betrokken, wordt geraakt en handelt niet als een onverschillige onpartijdige rechter.

Deugd= aandacht

- to take care: zorg dragen voor, het opnemen van de zorg voor iemand, de vraag tot zorg ter harte nemen.

Deugd= verantwoordelijkheid

- to give care: betrouwbaar de zorg feitelijk uitvoeren, feitelijk voorzien in de behoefte van zorg.

Deugd= competentie

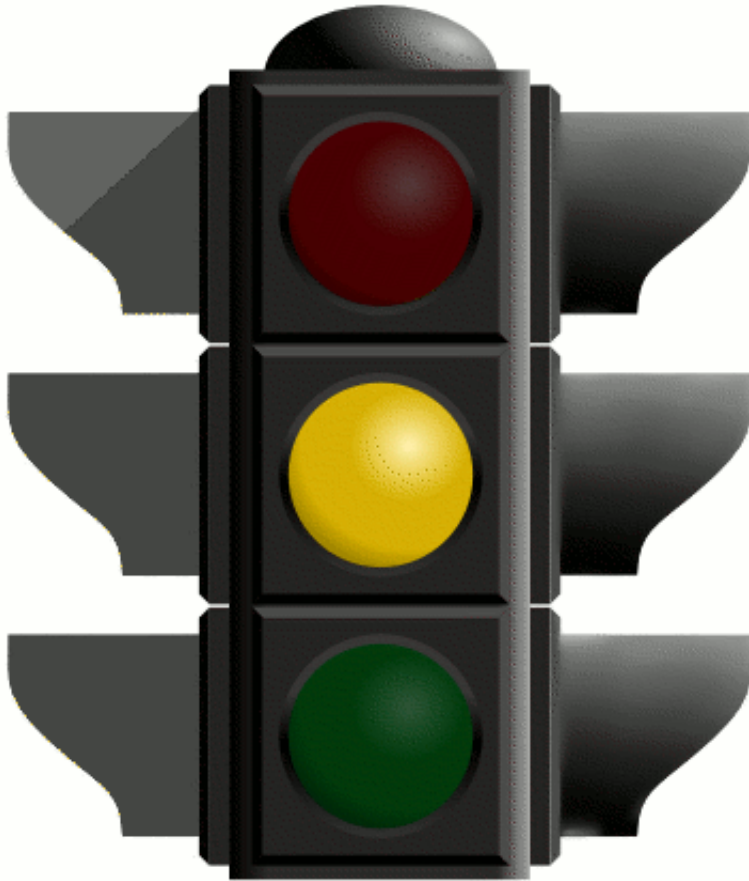
- to receive care: zorg ontvangen, kwetsbaar zijn, eigen behoefte erkennen als sociaal werker. Je kunnen verplaatsen in de positie van de hulpvrager

Deugd= wederkerigheid, kwetsbaarheid

En nu aan het werk

1. Formuleer beroepsethische vraag
2. Analyse vanuit de ethische cirkels
3. Synthese en Formuleren van handelingsalternatieven
4. Geweten als laatste toets
5. handelen

AANDACHTSPUNTEN

- Reflexieve professionaliteit: permanente kritische zin naar eigen handelen
- Prudent handelen
- Open dialoog: leren van elkaar, willen groeien. Duurzaam en veelvuldig overleg
- Isoleer je niet
- Geen taboe
- Zorg goed voor jezelf en elkaar